

1

Rust en onrust in de wereld en in de steden.

- Leg bij iedereen **1 PERSONA** open. De **tijdreiziger** en de **uitgever** moeten uitgedeeld zijn.
- Laat iedereen **2 OF 3 EIGENSCHAPPEN** trekken en openleggen (vermeld op hun **PERSONA**).

- “ Beste burgers uit **1601, Gent**. Begin met jezelf **voor te stellen** aan de andere burgers.
- “ Jullie worden **overspoeld door informatie** ... Wat is waar en wat niet? Wie ziet het onderscheid nog? Die stortvloed aan informatie is te danken aan de succesvolle ontwikkeling van de **boekdrukkunst**. Die verspreidt heel **waardevolle ideeën**, maar ook **geflipte theorieën**. Die wel heel populair blijken te zijn. Bijvoorbeeld over hoe je heksen kunt herkennen en doen bekennen!

2

Moeilijk verklaarbare gebeurtenissen in onze stad.

- “ Momenteel is er **geen oorlog** in het land waardoor de burgers graag hun tijd steken in heksenjagen. Als er iets onverklaarbaar gebeurt zoeken ze meteen een zondebok.
- Leg **2 GEBEURTENISSEN** open en lees ze voor.

- “ Burgers, bespreek wie hiervoor verantwoordelijk is ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **GEBEURTENISSEN**, hoe verdachter je bent.
- Doe een stemronde en hou je stemmen bij met je vingers.

3

Zonebokken onder de burgers de schuld geven.

- “ De burgers die de **meeste vingers** ophouden zijn vanaf nu **de zonebokken**. De andere burgers zijn veilig, maar beïnvloeden wel mee de publieke opinie ... want de zonebokken zijn hét gespreksonderwerp van het moment. In de stad doen veel **roddels de ronde**:

- Laat de **Uitgever 3 RODDELS** uitkiezen en voorlezen. Leg ze open in het midden.

4

Verdachtmakende roddels leiden tot een veroordeling.

- “ Aan de **tijdreiziger**, trek 2 kenniskaarten. Bedek **1 RODDEL**, met een **KENNIS** naar keuze.
- “ Burgers, bespreek welke zonebok veroordeeld wordt ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **RODDELS**, hoe verdachter je bent.
- “ De rechtbank weet genoeg! De **zonebok** met de **meeste stemmen** wordt veroordeeld voor hekserij!

Kies als verteller de veroordeling van de heks!

Laat de heks één van de twee voorlezen.

Welke veroordeling geef je de heks?

VEROORDELING 1

- “ Ik was jaren geleden al eens beschuldigd maar werd toen door de Raad van Vlaanderen vrijgesproken. Ook nu hield ik mijn onschuld vol. Als ik hier levend uit kom, verhuis ik naar een andere stad!
- DE VEROORDELING: EEN GELDBOETE**

OF

VEROORDELING 2

- “ Ik brak uiteindelijk onder de langdurige ondervragingen en pijnlijke folteringen. Gelukkig kon ik mijn kinderen beschermen en werden zij niet ook beschuldigd van hekserij.
- DE VEROORDELING: DE BRANDSTAPEL**

1

Rust en onrust in de wereld en in de steden.

- Leg bij iedereen **1 PERSONA** open. De **tijdreiziger** en de **uitgever** moeten uitgedeeld zijn.
- Laat iedereen **2 OF 3 EIGENSCHAPPEN** trekken en openleggen (vermeld op hun **PERSONA**).

- “ Beste burgers uit **1569, Gent**. Begin met jezelf **voor te stellen** aan de andere burgers.
- “ **De Kerk** was **ooit** een **zekerheid** voor jullie. Maar de katholieke glorie dagen zijn voorbij! Mensen zijn de Kerk beu en meer en **meer protestantse** stromingen komen op en winnen aan kracht. Zij gaan fel tegen hekserij te keer. **Gaat de verzwakte Kerk nu even fel reageren?** Slaagt ze erin om door heksenjachten terug aan populariteit te winnen?

2

Moeilijk verklaarbare gebeurtenissen in onze stad.

- “ Het is **oorlog** en de burgers hebben wel wat beters te doen dan heksenjagen. Er zijn weinig gebeurtenissen die ze meteen linken aan heksen.

- Leg **3 GEBEURTENISSEN** open en lees ze voor.

- “ Burgers, bespreek wie hiervoor verantwoordelijk is ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **GEBEURTENISSEN**, hoe verdachter je bent.

Doe een stemronde en hou je stemmen bij met je vingers.

3

Zonebokken onder de burgers de schuld geven.

- “ De burgers die de **meeste vingers** ophouden zijn vanaf nu **de zonebokken**. De andere burgers zijn veilig, maar beïnvloeden wel mee de publieke opinie ... want de zonebokken zijn hét gespreksonderwerp van het moment. In de stad doen veel **roddels de ronde**:

- Laat de **Uitgever 3 RODDELS** uitkiezen en voorlezen. Leg ze open in het midden.

4

Verdachtmakende roddels leiden tot een veroordeling.

- “ Aan de **tijdreiziger**, trek 2 kenniskaarten. Bedek **1 RODDEL** met een **KENNIS** naar keuze.
- “ Burgers, bespreek welke zonebok veroordeeld wordt ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **RODDELS**, hoe verdachter je bent.
- “ De rechtbank weet genoeg! De **zonebok** met de **meeste stemmen** wordt veroordeeld voor hekserij!

Kies als verteller de veroordeling van de heks!

Laat de heks één van de twee voorlezen.

Welke veroordeling geef je de heks?

VEROORDELING 1

“ Ik werd twee dagen en nachten lang gefolterd. Ik ging ter dood veroordeeld worden maar hoopte dat de foltering zou stoppen eens ik namen van andere heksen zou geven.

DE VEROORDELING: GESTORVEN IN DE GEVANGENIS VOOR DE VEROORDELING WAS UITGESPROKEN.

OF

VEROORDELING 2

“ Ze vroegen allerlei rare details over mijn omgang met de duivel. Hopende op een mildere straf paste ik verschillende keren mijn verklaring aan tot ze tevreden waren.

DE VEROORDELING: PUBLIEKE ONTHOOFDING OP HET VEERLEPLEIN

1

Rust en onrust in de wereld en in de steden.

- Leg bij iedereen **1 PERSONA** open. De **tijdreiziger** en de **uitgever** moeten uitgedeeld zijn.
- Laat iedereen **2 OF 3 EIGENSCHAPPEN** trekken en openleggen (vermeld op hun **PERSONA**).

- “ Beste burgers uit **1604, Gent**. Begin met jezelf **voor te stellen** aan de andere burgers.
- “ **De Kerk** was **ooit** een **zekerheid** voor jullie. Maar de katholieke gloriedagen zijn voorbij! Mensen zijn de Kerk beu en meer en **meer protestantse** stromingen komen op en winnen aan kracht. Zij gaan fel tegen hekserij te keer. **Gaat de verzwakte Kerk** nu **even fel reageren**? Slaagt ze erin om door heksenjachten terug aan populariteit te winnen?

2

Moeilijk verklaarbare gebeurtenissen in onze stad.

- “ Momenteel is er **geen oorlog** in het land waardoor de burgers graag hun tijd steken in heksenjagen. Als er iets onverklaarbaar gebeurt zoeken ze meteen een zondebok.

- Leg **5 GEBEURTENISSEN** open en lees ze voor.

- “ Burgers, bespreek wie hiervoor verantwoordelijk is ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **GEBEURTENISSEN**, hoe verdachter je bent.

Doe een stemronde en hou je stemmen bij met je vingers.

3

Zonebokken onder de burgers de schuld geven.

- “ De burgers die de **meeste vingers** ophouden zijn vanaf nu **de zondebokken**. De andere burgers zijn veilig, maar beïnvloeden wel mee de publieke opinie ... want de zondebokken zijn hét gespreksonderwerp van het moment. In de stad doen veel **roddels de ronde**:

- Laat de **Uitgever 3 RODDELS** uitkiezen en voorlezen. Leg ze open in het midden.

4

Verdachtmakende roddels leiden tot een veroordeling.

- “ Aan de **tijdreiziger**, trek 2 kenniskaarten. Bedek **1 RODDEL**, met een **KENNIS** naar keuze.
- “ Burgers, bespreek welke zondebok veroordeeld wordt ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **RODDELS**, hoe verdachter je bent.
- “ De rechtbank weet genoeg! De **zondebok** met de **meeste stemmen** wordt veroordeeld voor hekserij!

Kies als verteller de veroordeling van de heks!

Laat de heks één van de twee voorlezen.

Welke veroordeling geef je de heks?

VEROORDELING 1

“ Ik was jaren geleden al eens beschuldigd maar werd toen door de Raad van Vlaanderen vrijgesproken. Ook nu hield ik mijn onschuld vol. Als ik hier levend uit kom, verhuis ik naar een andere stad!

DE VEROORDELING: EEN GELDBOETE

OF

VEROORDELING 2

“ Ik brak uiteindelijk onder de langdurige ondervragingen en pijnlijke folteringen. Gelukkig kon ik mijn kinderen beschermen en werden zij niet ook beschuldigd van hekserij.

DE VEROORDELING: BRANDSTAPEL

1

Rust en onrust in de wereld en in de steden.

- Leg bij iedereen **1 PERSONA** open. De **tijdreiziger** en de **uitgever** moeten uitgedeeld zijn.
- Laat iedereen **2 OF 3 EIGENSCHAPPEN** trekken en openleggen (vermeld op hun **PERSONA**).

- “ Beste burgers uit **1601, Gent**. Begin met jezelf **voor te stellen** aan de andere burgers.
- “ **De Kerk** was **ooit** een **zekerheid** voor jullie. Maar de katholieke gloriedagen zijn voorbij! Mensen zijn de Kerk beu en meer en **meer protestantse** stromingen komen op en winnen aan kracht. Zij gaan fel tegen hekserij te keer. **Gaat de verzwakte Kerk** nu **even fel reageren**? Slaagt ze erin om door heksenjachten terug aan populariteit te winnen?

2

Moeilijk verklaarbare gebeurtenissen in onze stad.

- “ Momenteel is er **geen oorlog** in het land waardoor de burgers graag hun tijd steken in heksenjagen. Als er iets onverklaarbaar gebeurt zoeken ze meteen een zondebok.

- Leg **1 GEBEURTENIS** open en lees ze voor.

- “ Burgers, bespreek wie hiervoor verantwoordelijk is ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **GEBEURTENIS**, hoe verdachter je bent.

Doe een stemronde en hou je stemmen bij met je vingers.

3

Zondebokken onder de burgers de schuld geven.

- “ De burgers die de **meeste vingers** ophouden zijn vanaf nu **de zondebokken**. De andere burgers zijn veilig, maar beïnvloeden wel mee de publieke opinie ... want de zondebokken zijn hét gespreksonderwerp van het moment. In de stad doen veel **roddels de ronde**:

- Laat de **Uitgever 3 RODDELS** uitkiezen en voorlezen. Leg ze open in het midden.

4

Verdachtmakende roddels leiden tot een veroordeling.

- “ Aan de **tijdreiziger**, trek 2 kenniskaarten. Bedek **1 RODDEL** met een **KENNIS** naar keuze.
- “ Burgers, bespreek welke zondebok veroordeeld wordt ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **RODDELS**, hoe verdachter je bent.
- “ De rechtbank weet genoeg! De **zondebok** met de **meeste stemmen** wordt veroordeeld voor hekserij!

Kies als verteller de veroordeling van de heks!

Laat de heks één van de twee voorlezen.

Welke veroordeling geef je de heks?

VEROORDELING 1

“ Ik was zo moe en had zoveel pijn dat ik gewoon dingen toegaf om er vanaf te zijn. Hierdoor zagen ze me als heks die door het vuur gezuiverd moest worden. Mijn familie gaf de beul om me te doden voor ik levend zou verbranden, om mijn pijn te verminderen ...

DE VEROORDELING: BRANDSTAPEL MAAR IS GEDOOD DOOR DE BEUL VOORDIEN.

OF

VEROORDELING 2

“ Ik toonde veel spijt bij de ondervragingen en werkte goed mee. Ondertussen probeerde mijn familie mijn reputatie zoveel mogelijk te redden. **DE VEROORDELING: EEN GROTE GELDBOETE.**

1

Rust en onrust in de wereld en in de steden.

- Leg bij iedereen **1 PERSONA** open. De **tijdreiziger** en de **uitgever** moeten uitgedeeld zijn.
- Laat iedereen **2 OF 3 EIGENSCHAPPEN** trekken en openleggen (vermeld op hun **PERSONA**).

- “ Beste burgers uit **1592, Gent**. Begin met jezelf **voor te stellen** aan de andere burgers.
- “ **De Kerk** was **ooit** een **zekerheid** voor jullie. Maar de katholieke glorie dagen zijn voorbij! Mensen zijn de Kerk beu en meer en **meer protestantse** stromingen komen op en winnen aan kracht. Zij gaan fel tegen hekserij te keer. **Gaat de verzwakte Kerk nu even fel reageren?** Slaagt ze erin om door heksenjachten terug aan populariteit te winnen?

2

Moeilijk verklaarbare gebeurtenissen in onze stad.

- “ Het is oorlog en de burgers hebben wel wat beters te doen dan heksenjagen. Er zijn weinig gebeurtenissen die ze meteen linken aan heksen.

- Leg **2 GEBEURTENISSEN** open en lees ze voor.

- “ Burgers, bespreek wie hiervoor verantwoordelijk is ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **GEBEURTENISSEN**, hoe verdachter je bent.

Doe een stemronde en hou je stemmen bij met je vingers.

3

Zondebokken onder de burgers de schuld geven.

- “ De burgers die de **meeste vingers** ophouden zijn vanaf nu **de zondebokken**. De andere burgers zijn veilig, maar beïnvloeden wel mee de publieke opinie ... want de zondebokken zijn hét gespreksonderwerp van het moment. In de stad doen veel **roddels de ronde**:

- Laat de **Uitgever 3 RODDELS** uitkiezen en voorlezen. Leg ze open in het midden.

4

Verdachtmakende roddels leiden tot een veroordeling.

- “ Aan de **tijdreiziger**, trek 2 kenniskaarten. Bedek **1 RODDEL**, met een **KENNIS** naar keuze.
- “ Burgers, bespreek welke zondebok veroordeeld wordt ... Hoe meer je **EIGENSCHAPPEN** gelinkt lijken met de **RODDELS**, hoe verdachter je bent.
- “ De rechtbank weet genoeg! De **zondebok** met de **meeste stemmen** wordt veroordeeld voor hekserij!

Kies als verteller de veroordeling van de heks!

Laat de heks één van de twee voorlezen.

Welke veroordeling geef je de heks?

VEROORDELING 1

- “ Tijdens de ondervragingen was ik verward en leed veel pijn. Ik wist niet wat ze van me wilden en herinner mij nauwelijks wat ik gezegd heb
- DE VEROORDELING: PUBLIEKE ZWEEPSLAGEN, BRANDMERKEN ALS HEKS EN WEKELIJKS VERPLICHT NAAR DE MIS GAAN.E**

OF

VEROORDELING 2

- “ Hoe meer ik ontkende hoe meer schuld ik leek te hebben. Uiteindelijk verzoon ik dat ik seks met de duivel had gehad in de hoop dat ze me zwakzinnig zouden verklaren. Ik hoopte dat ik zo niet op de brandstapel terecht kwam ...
- DE VEROORDELING: RANDSTAPEL MAAR IS GESTIKT DOOR DE ROOK VAN HET NATTE HOUT.**